

POWIAT KRAŚNICKI

**Sprawozdanie z realizacji
„Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
na lata 2024 - 2030
dla powiatu kraśnickiego”
za 2025 rok.**

Kraśnik 2026

Słowo wstępu

Niniejsze Sprawozdanie stanowi podsumowanie działań podjętych w 2025 roku w ramach realizacji „Programu ochrony zdrowia psychicznego na lata 2024 - 2030 dla powiatu kraśnickiego”, przyjętego Uchwałą Nr LXXV-529/2024 Rady Powiatu w Kraśniku z dnia 28 lutego 2024 roku.

Ochrona zdrowia psychicznego stanowi jeden z fundamentów bezpieczeństwa społecznego i zdrowotnego mieszkańców. Obowiązek jej zapewnienia wynika bezpośrednio z przepisów prawa krajowego – w tym z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 listopada 2023 roku w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030. Zapisy te nakładają na organy administracji samorządowej zadanie stworzenia spójnego systemu wsparcia, który łączy profilaktykę, leczenie oraz integrację społeczną.

Sprawozdanie zostało opracowane na podstawie informacji i danych statystycznych przekazanych przez jednostki organizacyjne powiatu, placówki ochrony zdrowia oraz instytucje pomocy społecznej zaangażowane w realizację zadań z zakresu zdrowia psychicznego. Dokument nie tylko obrazuje skalę wykonanych prac, ale służy również jako narzędzie analityczne do oceny skuteczności przyjętych rozwiązań i planowania działań w przyszłości.

I. Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

a) Cel szczegółowy: upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.

Zadania:

1) opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju Centrum Zdrowia Psychicznego oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie.

Zadanie nie zostało zrealizowane w 2025 roku.

2) utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5 Programu.

Zadanie nie zostało zrealizowane w 2025 roku. Centra Zdrowia Psychicznego miały powstać na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 kwietnia 2018 roku w sprawie programu pilotażowego o centrach zdrowia psychicznego (Dz. U. 2018, poz. 852), które w Zał. Nr 1 wskazywało realizatorów pilotażu. SP ZOZ w Kraśniku nigdy nie spełniało i nie spełnia warunków formalnych umożliwiających powstanie CZP, gdyż wymagane są całodobowe świadczenia usług. Całodobowe świadczenia zdrowotne realizowane są w Janowie Lubelskim. Najbliższe CZP jest realizowane przez Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Lublinie.

b) Cel szczegółowy: upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Zadania:

1) aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej.

Zadanie to w 2025 roku realizowały następujące instytucje z terenu powiatu kraśnickiego:

- **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kraśniku** – realizuje to zadanie w ramach poradni zdrowia psychicznego. W 2025 roku udzielono łącznie 8420 porad lekarskich psychiatrycznych i 1791 porad psychologicznych. W ramach powyższych świadczeń odbyło się 33 wizyty w środowisku chorego, 4 porady telefoniczne oraz wydano 8 skierowań do stacjonarnych placówek psychiatrycznych. W 2025 roku poradnia zdrowia psychicznego SP ZOZ w Kraśniku objęła opieką łącznie 3966 pacjentów.

- **NZOZ DAW-MED M. Kowalska, M. Kowalski sp. j. w Kraśniku** w 2025 roku zapewniał profesjonalne wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb pacjentów, pomagając im w powrocie do równowagi psychicznej i poprawie jakości życia. W ramach działalności placówki prowadzona była kompleksowa diagnostyka oraz terapia obejmująca: diagnozę i terapię psychologiczną, psychoterapię w różnych nurtach, opiekę psychiatryczną, opiekę pielęgniarską, diagnozę i terapię pedagogiczną, diagnozę i terapię logopedyczną, neurologopedyczną oraz surdologopedyczną, oddziaływania terapeuty środowiskowego oraz leczenie psychiatryczne dzieci, młodzieży i osób dorosłych w ramach pracy zespołowej.

Świadczenia realizowane były przez zespół wykwalifikowanych specjalistów, tj.: lekarz psychiatra, psychologowie, psychoterapeuci, terapeuci środowiskowi, pielęgniarki, logopedzi oraz pedagodzy. Członkowie zespołu systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w szkoleniach, kursach specjalistycznych, studiach podyplomowych oraz szkoleniach z zakresu psychoterapii w różnych nurtach. Działania placówki ukierunkowane były na zapewnienie kompleksowej, interdyscyplinarnej i środowiskowej opieki nad pacjentem, z uwzględnieniem jego potrzeb zdrowotnych, psychicznych oraz społecznych.

NZOZ DAW-MED w 2025 roku realizował zadania w następujących obszarach:

Poradnia Psychologiczna - zadania z zakresu diagnozy i terapii psychologicznej oraz psychoterapii dla mieszkańców powiatu oraz Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży (I poziom referencyjny) obejmował opieką osoby dorosłe, dzieci i młodzież, które borykały się z różnymi problemami psychicznymi, emocjonalnymi i rozwojowymi. W 2025 roku zrealizowano zadania z zakresu diagnozy i terapii psychologicznej oraz psychoterapii dla dzieci i młodzieży z powiatu kraśnickiego.

Zaburzenia Nastroju (Afektywne) F30-F39 Icd 10

	Kobiety	Mężczyzna	Dzieci
Liczba zaburzeń	4	1	1

Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczna F40-F48 ICD10

	Kobiety	Mężczyzna	Dzieci
Liczba zaburzeń	223	78	147

Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się w dzieciństwie i wieku młodzieńczym F90-F98 ICD 10

	Kobiety	Mężczyzna	Dzieci
Liczba zaburzeń	20	6	279

Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych F60-F69 ICD 10

	Kobiety	Mężczyzna
Liczba zaburzeń	7	2

Zespół Leczenia Środowiskowego Domowego - zadania z zakresu terapii psychologicznej, psychoterapii oraz wsparcia terapeutycznego w środowisku domowym.

Zaburzenia nastroju (afektywne) F30-F39 ICD 10

	Kobiety	Mężczyzna
Liczba zaburzeń	38	12

Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną F40-F48 ICD 10

	Kobiety	Mężczyzna
Liczba zaburzeń	30	9

Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych F60-F69 ICD 10

	Kobiety	Mężczyzna
Liczba zaburzeń	2	-

Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się w dzieciństwie i wieku młodzieńczym F90-F98 ICD 10

	Dzieci
Liczba zaburzeń	10

Całościowe zaburzenia rozwojowe F80-F89 ICD 10

	Dzieci
Liczba zaburzeń	34

- *Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkołazie* w 2025 roku udzielał pomocy finansowej oraz pomocy rzeczowej osobom potrzebującym w tym z zaburzeniami psychicznymi. Pracownicy OPS przeprowadzali wywiady środowiskowe, na podstawie których skierowano 2 osoby do ŚDS-ów. Ponadto pracownicy OPS udzielali również pomocy w formie pracy socjalnej,

tj. załatwiania spraw urzędowych, udzielania porad, wskazówek i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi.

- ***Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzkowicach*** w 2025 roku przeprowadzał analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, realizował przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń z zakresu pomocy społecznej, świadczył pomoc w formie usług opiekuńczych osobom i rodzinom wymagającym pomocy, przeprowadzał wywiady środowiskowe, świadczył pracę socjalną, której celem była pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu i odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, jak również na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi oraz inne formy pomocy wynikające z potrzeb gminy i ustawy o pomocy społecznej. Opieką tą były objęte również osoby ze schorzeniami i zaburzeniami psychicznymi.

- ***Ośrodek Pomocy Społecznej w Kraśniku*** w 2025 roku podjął następujące działania na rzecz osób z zaburzeniami i schorzeniami psychicznymi:

- informowanie o możliwości uzyskania wsparcia poprzez uczestnictwo w Środowiskowym Domu Samopomocy w Kraśniku oraz Środowiskowym Centrum Wsparcia w Kraśniku,
- w ramach pomocy finansowej osobom z zaburzeniami psychicznymi przyznano zasiłki stałe i celowe oraz pomoc żywnościową, w formie artykułów spożywczych z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 - 2027,
- kierowanie do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Kraśniku w celu uzyskania orzeczenia,
- 1 osoba została umieszczona w domu pomocy społecznej.

- ***Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzówku*** w 2025 roku realizował zadanie z zakresu zdrowia publicznego, tj. „Pomoc psychologiczna, socjoterapeutyczna i opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych”. Ponadto realizował Program Umacniania Rodziny „SOS Rodzinie”, w ramach którego udzielano pełnego wsparcia, poprzez pracę z całym systemem rodzinnym, pracę środowiskową, dodatkowe zajęcia świetlicowe, pomoc specjalistyczną wewnętrzną i zewnętrzną (psycholog, logopeda, psychiatra dziecięcy, terapeuci SI, fizjoterapeuci). Realizowano m.in. cele takie jak podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałanie uzależnieniom, wspieranie rozwoju emocjonalnego i poznawczego dzieci. Prowadzono systematyczne

działania ukierunkowane na wzmacnianie motywacji dzieci i młodzieży do nauki. W ramach realizacji zadania: nastąpiła integracja rodzin ze środowiskiem lokalnym oraz nauka pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego, zorganizowano wyjazdy i wydarzenia integracyjne, z których skorzystało 129 osób, w tym dzieci i opiekunowie. Dodatkowo w ramach ww. programów zrealizowano: działania materialne i zdrowotne, z których skorzystało 34 osoby; działania materialne, z których skorzystało 7 rodzin; zapewniono wszystkim dzieciom posiłek 2 razy w tygodniu; zorganizowano 6 warsztatów psychoedukacyjnych; 3 dzieci skorzystało ze wsparcia oferowanego przez Centra specjalistyczne; w okresie od 01.02.2025 r. do 31.12.2025 r. Program Umacniania Rodziny „SOS Rodzinie” w Zakrzówku obejmował wsparciem 12 rodzin; z zajęć świetlicowych skorzystało 16 osób; z wyjazdu wakacyjnego dla dzieci oraz rodzinnej wycieczki integracyjnej skorzystało 71 osób. Ze wsparcia psychologicznego w ramach pracy psychologów PUR oraz poprzez konsultacje u specjalistów zewnętrznych skorzystało 5 osób dorosłych i 8 dzieci.

Ponadto w 2025 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzówku rozpoczął realizację projektu pt.: „Wsparcie rodzin w gminie Zakrzówek”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków EFS+ oraz budżetu państwa w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021 – 2027. W ramach projektu zaplanowano rozwój kompleksowych usług, tj.: poradnictwo psychologiczne, poradnictwo prawne, poradnictwo psychologiczne dziecięce, terapia rodzinna, poradnictwo w zakresie uzależnień, poradnictwo w zakresie przemocy domowej, poradnictwo socjalne, poradnictwo logopedyczne, poradnictwo dietetyczne, wsparcie asystenta rodzinnego, trening umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i warsztaty: „Więzi rodzinne”. Celem projektu było wsparcie kompetencji 200 osób (w tym 140 kobiet i 60 mężczyzn) z rodzin wychowujących dzieci, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizację kompleksowego wsparcia już istniejących rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka poprzez specjalistyczne usługi w okresie 01.04.2025 r. - 31.03.2027 r. na terenie gminy Zakrzówek. Do końca grudnia 2025 roku uczestnicy projektu skorzystali z pomocy m.in.: psychologa, prawnika, asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego.

- **Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzydniku Dużym** w roku 2025 po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych skierował 2 osoby wykazujące zaburzenia psychiczne do Środowiskowego Domu Samopomocy typu C i D w Kraśniku.

- **Ośrodek Pomocy Społecznej w Urzędowie** w 2025 roku po przeprowadzonych wywiadach środowiskowych skierował 14 osób do dalszej szczegółowej diagnostyki psychiatrycznej oraz 13 osób na Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 4 osoby podjęły leczenie odwykowe.

- **Ośrodek Pomocy Społecznej w Annopolu** w 2025 roku skierował 3 osoby z zaburzeniami psychicznymi do uczestnictwa w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Annopolu. Ponadto Ośrodek prowadzi Punkt Interwencji Kryzysowej, w ramach którego udziela specjalistycznego poradnictwa osobom w kryzysie. Punkt interwencji kryzysowej jest miejscem, które zapewnia pomoc osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, udziela wsparcia emocjonalnego, psychicznego lub społecznego. Pracownicy punktu interwencji kryzysowej prowadzą rozmowy interwencyjne, pomagają w „radzeniu sobie” z trudnościami oraz mogą skierować osobę do odpowiednich instytucji lub specjalistów, a ich głównym celem jest zapobieganie sytuacjom kryzysowym, wspieranie osób w trudnych momentach oraz motywowanie do odzyskania przez osobę w kryzysie zdolności do jego samodzielnego pokonania, złagodzenie objawów reakcji kryzysowej, przywrócenie równowagi psychicznej, zapobieżenie przejściu ostrego kryzysu w stan chroniczny, przywrócenie umiejętności samodzielnego radzenia sobie. Jest to istotna oraz niezbędna instytucja, która może pomóc ludziom, gdy potrzebują natychmiastowej pomocy. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód, płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania czy wykonywany zawód. W Punkcie pracują specjaliści, którzy posiadają odpowiednie wykształcenie i doświadczenie w obszarze pomocy psychologicznej i socjalnej. Dzięki nim osoby znajdujące się w trudnych sytuacjach mogły liczyć na profesjonalne wsparcie oraz zrozumienie. Warto podkreślić, że Punkt Interwencji Kryzysowej działa w sposób dyskretny, szanując prywatność oraz intymność osób korzystających ze wsparcia, zaś same usługi są świadczone w sposób nieodpłatny w ramach projektu „Punkt Interwencji Kryzysowej w gminie Annopol” nr FELU.08.08-IŻ.00-0016/23 w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach Priorytetu FELU.08.00 Działania FELU.08.08 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Dane statystyczne PIK w Annopolu za 2025 r. :

Zakres udzielonego poradnictwa	Liczba osób objętych wsparciem w ramach funkcjonowania PIK
Prawne	63
Pedagogiczne	30
Terapeuta rodzin	28
Psychologiczne dla dzieci	29
Specjaliści ds. przemocy	7
Specjaliści ds. uzależnień	19
Psychologiczne	37
Specjaliści ds. socjalnych	114
Warsztaty umiejętności opiekuńczo-wychowawczych	40
Programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy	3

- *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kraśniku* w roku 2025 nie udzielał specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Natomiast pomocą finansową MOPS w Kraśniku objętych było 34 osoby z zaburzeniami psychicznymi, w tym 16 kobiet. Ośrodek udzielił także pomocy rzeczowej 10 osobom wykazującym zaburzenia psychiczne, w tym 8 kobietom. Jednym z problemów społecznych dotyczących osoby objęte pomocą MOPS w Kraśniku było zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym, a w konsekwencji ubóstwem osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, wynikające m.in. z pozostawania bez zatrudnienia lub występowania trudności w powrocie do zatrudnienia po przebytych kryzysach osobistych. Osoby te w roku 2025 korzystały z następujących świadczeń: zasiłków okresowych, zasiłków stałych, zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności lub na inne potrzeby, opłaty obiadów i opłaty składki zdrowotnej. Przy Ośrodku działa Rodzinny Punkt Konsultacyjno – Informacyjny „Promyk”, którego głównymi działaniami są: motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, motywowanie do podjęcia terapii zarówno uzależnionych, jak i członków ich rodzin, udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom z problemami uzależnienia alkoholowego i narkotykowego przez m.in. psychologa, radcę prawnego, specjalistę terapii uzależnień i mediatora, konsultacje i porady psychologiczne w zakresie trudności wychowawczych oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży z wychowawcą dla rodzin zagrożonych alkoholizmem i narkomanią.

Osoby, które koordynowały system pomocowy oraz działalność diagnostyczno-informacyjną dla osób dorosłych i dzieci to:

- radca prawny - udzielono 12 porad,
- specjalista terapii uzależnień i współzależnień - udzielono 189 porad,
- psycholog - udzielono 21 porad,
- mediator zatrudniony - udzielono 67 porad,
- wychowawca - 87 dyżurów.

Wychowawca prowadził konsultacje oraz zajęcia dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych alkoholizmem i narkomanią. Realizowane były następujące działania: pomoc w odrabianiu lekcji; pomoc w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych; programy profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze (rozwój zainteresowań); organizowanie czasu wolnego (gry i zabawy edukacyjne, kino, basen, pikniki); promowanie zdrowego stylu życia, bez używek oraz podejmowanie działań profilaktycznych. W konsultacjach i zajęciach w każdym dniu dyżuru uczestniczyło od 8-12 dzieci. Głównym celem dyżurów było zagospodarowanie w wartościowy sposób czasu wolnego dzieci i młodzieży, tworzenie lepszych warunków harmonijnego rozwoju psychicznego, fizycznego i społecznego, nauka aktywnego spędzania czasu wolnego, integracja grup społecznych. Do najczęściej i najchętniej wykorzystywanych aktywności należały:

- zajęcia plastyczne rozwijające kreatywność dzieci i młodzieży,
- zajęcia ruchowe rozwijające sprawność fizyczną, basen,
- zajęcia dydaktyczne: doskonalenie nauki czytania, odrabianie pracy domowej, krzyżówki,
- zajęcia według zainteresowań dzieci i młodzieży z wykorzystaniem gier planszowych, klocków, zabawek zgromadzonych w „Promyku”. Podczas spotkań odbywały się rozmowy w zakresie niebezpieczeństw w Internecie, nauka tolerancji i poszanowania innych, nauka asertywności oraz eliminowania przejawów agresji. Zwracano uwagę na kształtowanie umiejętności współżycia i współdziałania w grupie, prawidłowego wyrażania swoich potrzeb i emocji, dostrzegania ich u innych, umiejętności rozwiązywania konfliktów rówieśniczych, panowania nad swoimi emocjami.

Z danych uzyskanych z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w roku 2025 złożonych zostało 31 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe, w tym 5 kobiet. Komisja w 2025 roku pracowała w 15-osobowym składzie. Posiedzenia Komisji odbywały się, w zależności od potrzeb, w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraśniku. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obradowali na posiedzeniach 17 razy. Łącznie wysłano 104 wezwania,

do osób, co do których zachodziła obawa o nadużywanie alkoholu. Komisja przeprowadziła 52 rozmowy, w tym 47 rozmów z osobami, co do których zachodzi obawa o nadużywanie alkoholu i 5 rozmów ze świadkami. Rozmowy i motywowanie do podjęcia leczenia prowadzone były z niektórymi osobami kilkakrotnie. Na posiedzenia podkomisji stawiło się 31 osób, co do których zachodziła obawa o nadużywanie alkoholu i 5 świadków. Po przeprowadzonych rozmowach motywacyjnych do Poradni/Ośrodka Leczenia Uzależnień z 31 osób zgłosiło się 22 osoby, co stanowi 70,9%. Działając na podstawie art. 26 ust. 3 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kraśniku skierowała do Sądu Rejonowego w Kraśniku 16 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

- *Ośrodki Pomocy Społecznej w Szastarce oraz w Gościeradowie* nie podejmowały działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i chorych psychicznie 2025 w roku.

- *Środowiskowy Dom Samopomocy Typu C i D w Kraśniku przy Al. Niepodległości 23* w 2025 roku realizował poradnictwo indywidualne psychologiczne, którego celem było wszechstronne wsparcie uczestników w ich rozwoju emocjonalnym, społecznym i poznawczym, a także zapewnienie im niezbędnej pomocy w pokonywaniu trudności życiowych dla 56 uczestników. W 2025 roku prowadzono zarówno indywidualne poradnictwo psychologiczne, jak również zajęcia grupowe. Zajęcia te sprzyjały integracji uczestników, wzmacniały ich kompetencje społeczne oraz wspierały ich rozwój emocjonalny i psychologiczny. Były również przestrzenią do budowania poczucia przynależności, wzajemnego wsparcia i wymiany doświadczeń, co znacząco wpłynęło na poprawę ich funkcjonowania w codziennym życiu. W ŚDS zatrudniony był lekarz psychiatra, który był dostępny 4 godziny w miesiącu dla uczestników i ich opiekunów, rodziców. Dla osiągnięcia wyznaczonych celów ŚDS świadczył następujące usługi/treningi: trening umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym; trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów; trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów komunikowania się; poradnictwo psychologiczne; pomoc w załatwianiu spraw urzędowych; pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia; niezbędną opiekę; terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe, turystykę i rekreację; trening

umiejętności spędzania czasu wolnego; fizykoterapia, kinezyterapia, hydroterapia; terapia relaksacyjna w Sali Doświadczania Świata; terapia zajęciowa oraz wyciszenie i relaksacja.

Ponadto w 2025 roku zrealizowano następujące działania:

- indywidualne wsparcie asystenta osobistego, indywidualne konsultacje z dietetykiem, indywidualne konsultacje z prawnikiem, indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym – realizowane w ramach projektu Progressum;
- spotkania integracyjne z rodzinami i opiekunami, organizowane w formie wydarzeń okolicznościowych (Wigilia, Wielkanoc) oraz wyjazdów i spotkań plenerowych (Siedlisko na Błoni, Zalew Kraśnicki), cotygodniowe spotkania z pracownikiem z Miejskiej Biblioteki w Kraśniku, obchody urodzin uczestników połączone z dyskoteką oraz wyjścia do kina i teatru;
- Dni Otwarte w Środowiskowym Domu Samopomocy typu C,D w Kraśniku,
- realizacja działań we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 2 w Kraśniku, w tym organizacja wspólnych spotkań.

Działania okazjonalne realizowane w Środowiskowym Domu Samopomocy typu C,D w Kraśniku:

- Wyjazd na III Przegląd Kolęd i Pastorałek zorganizowany przez ŚDS w Annopolu,
- Karnawałowy Bal Kapitański zorganizowany przez ŚDS „Mozaika” w Lublinie,
- Bal Karnawałowy w Sali Bankietowej Promessa w Stróży zorganizowany przez ŚDS przy ul. Grunwaldzkiej w Kraśniku,
- Warsztaty walentynkowe,
- Dzień Kobiet – warsztaty „Dzień mody i urody”,
- Wycieczka do Portu Lotniczego Lublin,
- Pokaz ptaków drapieżnych,
- Wyjazd na warsztaty plastyczne do Biblioteki Nowy Horyzont w Kraśniku,
- Warsztaty wielkanocne – pieczenie mazurków w Restauracji Golińska,
- Wyjazd integracyjno-edukacyjny do Osady Kochany,
- Spotkanie autorskie z kraśnicką poetką, uczestniczką ŚDS Panią Anną Ganczarenko w Bibliotece Nowy Horyzont w Kraśniku,
- Wycieczka do Zamościa,
- Wizyta w Urzędzie Miasta i spotkanie z Burmistrzem,
- Pielgrzymka do Sanktuarium w Woli Gułowskiej zorganizowana przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” w Lublinie,

- Piknik Żeglarski nad Zalewem Zemborzyckim zorganizowany przez ŚDS „Mozaika” w Lublinie,
- Obchody Dnia Dziecka – integracja powiatowa zorganizowana przez Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gościeradowie,
- Spotkanie z pracownikami Policji w Kraśniku,
- Rodzinny Piknik Integracyjny zorganizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Olbięcinie,
- Dzień Przyjaciela zorganizowany przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” w Lublinie,
- Biesiada nad Wisłą – Powitanie Lata zorganizowana przez ŚDS w Annopolu,
- Wycieczka dwudniowa do Łodzi zorganizowana przez Stowarzyszeni „To My”,
- Wyjazd na Lawendowe Pole w Kiełczewicach,
- Warsztaty kultury ludowej w Salominie zorganizowane przez Stowarzyszenie „To My”,
- Wycieczka czterodniowa do Trójmiasta zorganizowana przez Stowarzyszenie „To My”,
- Spotkanie integracyjne „Letnie Brzmienia” zorganizowane przez ŚDS przy ul. Grunwaldzka w Kraśniku,
- Alpakoterapia,
- Wycieczka do Ogrodu Botanicznego w Lublinie,
- Zabawa integracyjna „Święto Dyni”,
- Spotkanie integracyjne „Włoskie popołudnie” zorganizowane przez ŚDS w Annopolu,
- Wizyta uczniów ze Szkoły Specjalnej Przyspasabiającej do Pracy przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Lublinie,
- Przegląd Twórczości Artystycznej w Opolu Lubelskim,
- Zabawa Andrzejkowa – uczestnicy ŚDS wraz z rodzicami, opiekunami,
- Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami „Impresje”,
- Spotkanie z Mikołajem w ŚDS,
- Kolędowanie międzypokoleniowe z Kraśnickim Związkiem Emerytów i Rencistów w Restauracji „Sprytna Kuchnia”,
- Wyjazd na „Sylwester Marzeń” zorganizowany przez ŚDS w Janowie Lubelskim.

- **Środowiskowy Dom Samopomocy w Kraśniku typu A, B, C przy ul. Grunwaldzkiej 6 w Kraśniku** w 2025 roku świadczył usługi w ramach indywidualnych lub grupowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, które polegały na rozwijaniu lub podtrzymaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania

w środowisku lokalnym dla 60 osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych. W 2025 roku realizowano: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności komunikacyjnych, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwo psychologiczne, praca socjalna, usługi pielęgniarstwa, psychoedukacja i promocja zdrowia, świadczenia opieki psychiatrycznej, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, zajęcia z zakresu terapii ruchowej oraz terapeutycznej. W roku 2025 Środowiskowy Dom Samopomocy w Kraśniku zrealizował następujące inicjatywy:

- Wyjścia do kina i teatru oraz spotkania artystyczne: seanse filmowe w Kinie Metalowiec w Kraśniku, spotkanie Artystów Nieprzetartego Szlaku w Operze Lubelskiej w Lublinie, święto teatru, muzyki i wspólnej zabawy osób z niepełnosprawnościami, spektakl „Dom” i „Czarcia Łapa” w wykonaniu uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy Akademia Artystyczna w Lublinie, przedstawienie artystyczne pt. „Teatr Iluzji” w wykonaniu Agencji Artystycznej „Studio 13”, występ artystyczny Studia Teatralnego KRAK – ART.
- Wyjścia tematyczne: wyjście na Komisariat Policji w Kraśniku – zwiedzanie siedziby Komisariatu.
- Spotkania integracyjne, okolicznościowe, okazjonalne: zabawy: choinkowa, karnawałowa, andrzejkowa, sylwestrowa, bal kapitański. Dyskoteki: z okazji urodzin i imienin uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy, walentynkowa. Obchody: urodzin i imienin uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy, Tłustego Czwartku, Dnia Kobiet, Świątowego Dnia Zespołu Downa, Dnia Dziecka, Dnia Chłopaka, Dnia Przyjaciela, Dnia Dyni. Pikniki integracyjne: Powitanie jesieni, Piknik Żeglarski organizowany w ramach Dni Świadomości Autyzmu i Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Piknik integracyjny uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy oraz ich rodzin. Spotkania okolicznościowe, okazjonalne: Spotkanie Świąteczne (Bożonarodzeniowe i Wielkanocne), Pielgrzymka Środowisk Pomocy Społecznej województwa lubelskiego, Dzień Rodziny, Letnie brzmienia, Włoskie popołudnie, spotkanie z Mikołajem.
- Udział w warsztatach, zajęciach: ceramiki – praca z gliną, florystyczne, linorytu, decapage. Pieczenia i zdobienia mazurków – warsztaty wielkanocne. Spotkanie z pszczołami – warsztaty pszczelarskie w Nadleśnictwie Kraśnik.

- Spotkania: spotkanie z autorką tomiku poezji „Za oknem” w Miejskiej Bibliotece „Nowy Horyzont” w Kraśniku. Pokaz ptaków drapieżnych w Środowiskowym Centrum Wsparcia w Kraśniku Al. Niepodległości 23.
- Występy artystyczne: spotkanie świąteczne w Środowiskowym Domu Samopomocy w Kraśniku z uczestnikami oraz ich rodzinami, opiekunami prawnymi. Przegląd Kolęd i Pastorałek, Dzień Kobiet, Święta Wielkanocne, Dzień Rodziny, Biesiada nad Wisłą – powitanie lata, Letnie brzmienia, Integracyjny Przegląd Teatralny dla grup ze Środowiskowych Domów Samopomocy województwa lubelskiego, Przegląd Małych Form Teatralnych, Przegląd Twórczości Osób z Niepełnosprawnościami Impresje, Święta Bożego Narodzenia.
- Spotkania sportowe: Bieg po Uśmiech, Mistrzostwa Środowiskowego Domu Samopomocy w Grze Aktywnej w Warcabach Klasycznych.
- Wycieczki/wyjazdy: do Zwierzyńca, Zamościa, dwudniowa wycieczka do Łodzi, do Krakowa, do Muzeum Bombki Choinkowej w Nowej Dębie oraz Krajno Zagórze – Nowa Słupia.

- **Środowiskowy Dom Samopomocy typu A, B, C w Annopolu ul. Leśna 2** w 2025 roku realizował to zadanie poprzez: trening funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening higieniczny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi; trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji podopiecznego z otoczeniem (ŚDS, środowisko rodzinne oraz szersze otoczenie społeczne), rozwijanie umiejętności przebywania w grupie, współpracy, zdolności pozytywnego rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem oraz rozwiązywania problemów dnia codziennego; trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się; trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych. Świadczone również usługi w postaci poradnictwa psychologicznego, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków i pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia oraz inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia. W roku 2025 terapia zajęciowa prowadzona była poprzez: edukację zdrowotną, hortiterapię, zajęcia

muzyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia komputerowe, zajęcia w pracowni technik różnych oraz zajęcia kulinarne i zajęcia rękodzielnictwa oraz sprawności manualnej. W roku 2025 w ramach organizacji czasu wolnego uczestnicy brali udział w następujących spotkaniach:

1. Imprezy/spotkania/wyjazdy organizowane przez ŚDS:

- III Przegląd Kolęd i Pastorałek,
- Zabawa Walentynkowa,
- Tłusty Czwartek,
- Dzień Kobiet,
- Śniadanie Wielkanocne,
- Integracyjny Piknik w ŚDS Ożarów,
- Dzień Przyjaźni w DPD Leopoldów,
- Wycieczka do Zalipia,
- Zabawa integracyjno-edukacyjna „Biesiada nad Wisłą”,
- „Dzień Rodziny” – zabawa integracyjna z rodzicami,
- Wyjście na pizzę,
- Wycieczka do Krakowa,
- Warsztaty florystyczno-plastyczne: użytkowe kompozycje użytkowe,
- Warsztaty plastyczne – technika pouring,
- Warsztaty kulinarne „kuchnia śląska”,
- Warsztaty kulinarne „kuchnia niemiecka”,
- Grzybobranie,
- Spotkanie edukacyjno-integracyjne „Poznajemy Kulturę Półwyspu Apenińskiego włoskie popołudnie”,
- Wizyta Mikołaja,
- Spotkanie Wigilijne.

2. Poza placówką podopieczni brali udział w:

- Zabawa Karnawałowa w ŚDS Janów Lubelski,
- Zabawa Karnawałowa w ŚDS Bychawa,
- Integracyjny Bal Karnawałowy w ŚDS Kraśnik,
- Bal Karnawałowy w ŚDS Leopoldów,
- Zabawa Choinkowa w ŚDS Prawno,
- Zabawa Karnawałowa w ŚDS Końskowola,
- Piknik Żeglarski w Lublinie (ŚDS Mozaika),

- Dzień Dziecka w DPS w Gościeradowie,
- Dni Annopola,
- Spotkanie integracyjne w ŚDS Kraśnik,
- Piknik sportowo-integracyjny „Powitanie jesieni” w ŚDS Końskowola,
- „Dzień Dyni” ŚCW w Kraśniku,
- Spotkanie literackie z p.A.L.Płatek w MGBP Annopol,
- Zabawa Andrzejkowa w ŚDS Bychawa,
- Zabawa Andrzejkowa w ŚDS Kraśnik,
- Gminna Wigilia w Annopolu,
- Sylwester w ŚDS Janów Lubelski.

3. Inne formy prowadzonej działalności - Konkursy i występy:

- Przegląd Artystyczny Osób Niepełnosprawnych w ŚDS Ożarów – występ muzyczny,
- IV Jarmark Wielkanocny w Annopolu – wystawa prac podopiecznych,
- Dni Annopola – wystawa prac podopiecznych,
- Integracyjny Przegląd Teatralny w ŚDS Janów Lubelski – występ artystyczny,
- „Letnie brzmienia” w Kraśniku – występ muzyczny,
- Obchody Dnia Pracownika Socjalnego w Lublinie – wystawa prac podopiecznych,
- Dożynki Parafialne w Świeciechowie – wystawa prac podopiecznych,
- XXIII Przegląd Małych Form Teatralnych w OW Pinokio w Poniatowej – występ artystyczny,
- „Impresje” w Kraśniku – występ muzyczny.

- **Dom Pomocy Społecznej w Kraśniku** w 2025 roku zapewniał całodobową opiekę dla średnio 73 podopiecznych oraz zaspokajał ich niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze i wspomagające na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Podopieczni DPS objęci byli stałą opieką psychologiczną prowadzoną głównie w wymiarze indywidualnym, a także mieli zapewniony dostęp do usług lekarza psychiatry adekwatnie do ich potrzeb. Korzystali również z zajęć terapeutycznych w formie grupowej i indywidualnej, m.in. z zakresu: arteterapii, muzykoterapii, filmoterapii i biblioterapii.

- **Dom Pomocy Społecznej im. hr. Eligiusza Suchodolskiego w Gościeradowie** w roku 2025 przebywało w nim 67 osób z niepełnosprawnością intelektualną z zaburzeniami i schorzeniami psychicznymi. Wszyscy mieszkańcy byli pod stałą opieką lekarza psychiatry

z poradni zdrowia psychicznego przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Kraśniku. Objęci byli leczeniem farmakologicznym, a personel DPS na bieżąco wspierał ich w codziennym funkcjonowaniu i zgłaszał lekarzowi niepokojące zachowania, które wymagały nagłej konsultacji psychiatrycznej. W roku 2025 odbyło się 533 teleporad i konsultacji z POZ, wydano 41 skierowań na badania ambulatoryjne, odbyło się 362 wizyty psychiatryczne, w tym 5 nagłych, 7 wezwań pogotowia ratunkowego oraz 5 transportów sanitarnych. Mieszkańcy Domu objęci byli stałą opieką psychologiczną prowadzoną głównie w wymiarze indywidualnym. Jej podstawowym celem w 2025 roku była: adaptacja do warunków zamieszkania w DPS, pomoc w rozwiązywaniu pojawiających się problemów osobistych oraz problemów dnia codziennego, rozwój osobisty mieszkańców, zapobieganie patologii, pomoc w rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji traumatycznych i kryzysowych, pomoc w zmniejszeniu i usunięciu zaburzeń emocjonalnych. W tym wymiarze DPS współpracował z dwoma psychologami z Centrum Zdrowia Psychicznego VIAMED Sp. z o. o w Lublinie, którzy oferowali wsparcie psychologiczne mieszkańcom na terenie DPS w Gościeradowie. Wsparcie wynosi średnio 67 godzin miesięczne (na jednego psychologa). Od października 2025 roku opiekę psychologiczną w DPS sprawuje również psycholog, który jest zatrudniony na etacie. Psychologowie na bieżąco współpracowali z kadrą opiekuńczą oraz terapeutyczną DPS-u, dzięki czemu możliwe było wieloaspektowe i indywidualne spojrzenie na mieszkańca w celu jak najlepszego wsparcia i sprawowania nad nim opieki. Ponadto, w jednym z budynków mieszkalnych DPS, tj. „Domek pod kasztanem”, prowadzona była terapia, mająca za zadanie przygotować osoby o dość wysokim poziomie funkcjonowania do zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych, do opuszczenia Domu Pomocy Społecznej i usamodzielniania. Była to terapia z samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, w tym przygotowywania posiłków, efektywnego zarządzania czasem, efektywnego zarządzania finansami, prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw osobistych i urzędowych, utrzymywania więzi rodzinnych, rozwiązywania konfliktów interpersonalnych i autonomii decyzyjnej oraz uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej.

- Dom Pomocy Społecznej w Popkowicach w 2025 roku zapewniał całodobową opiekę dla średnio 186 osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych, w tym 78 osób ze zdiagnozowanymi schorzeniami i zaburzeniami psychicznymi. W 2025 roku Dom w celu realizacji tego zadania świadczył dla wszystkich mieszkańców całodobowe usługi pielęgniarstwo - opiekuńcze, które obejmowały pomoc w podstawowych czynnościach

życiowych i pielęgnacyjnych, w tym pielęgnację w chorobie, opiekę higieniczną, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, edukację zdrowotną, rozmowy wspierające. DPS zapewnia również opiekę: lekarza rodzinnego 1x w tygodniu, psychiatry 2x w miesiącu, psychologa - codzienne rozmowy terapeutyczno-wspierające, usprawnienie poznawcze, praca terapeutyczna z osobami uzależnionymi od alkoholu, prowadzenie treningu pamięci, terapeutów zajęciowych - codzienna organizacja czasu wolnego i aktywizacja do życia społecznego, trening życia codziennego, fizjoterapeutów – codzienna aktywizacja ruchowa, usprawnianie, przywracanie sprawności i samodzielności, zabiegi rehabilitacyjne wg zlecenia, pracowników socjalnych - umożliwienie, podtrzymanie bądź nawiązanie kontaktu z rodzinami podopiecznych, organizacja odwiedzin mieszkańców, rozwiązywanie problemów mieszkańca wykraczających poza sprawy związane z pobytem w DPS oraz Kapelana - rozmowy wspierające, zapewnienie potrzeb religijnych potrzebującym. Podstawowym dokumentem pozwalającym na zaplanowanie działań pracowników domu pomocy społecznej jest indywidualny plan wsparcia, zmierzający do zaspokojenia potrzeb mieszkańca, które poznano na podstawie diagnoz, obserwacji oraz rozmów. Opracowanie planu należy do zespołu terapeutyczno-opiekuńczego. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej Indywidualny Plan Wsparcia powinien zostać opracowany w terminie sześciu miesięcy od chwili zamieszkania przez mieszkańca w DPS-ie. Członkowie zespołu terapeutyczno-opiekuńczego spotykają się w określonym terminie opracowują i realizują zadania wynikające z Indywidualnego Planu Wsparcia, w celu zaspokojenia potrzeb i rozwiązania problemów mieszkańca.

Ponadto, na terenie powiatu kraśnickiego funkcjonują i realizują zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego *Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gościeradowie*, których uczestnicy biorą udział w zajęciach w Pracowni Rehabilitacji, gdzie realizowana jest rehabilitacja ruchowa uczestników oraz w zajęciach w Pracowni Psychologicznej, gdzie prowadzone są rozmowy, obserwacje i terapia psychologiczna. W roku 2025 w zajęciach realizowanych przez WTZ uczestniczyło 35 Uczestników, w tym 6 osób z zaburzeniami psychicznymi. W dniu 23 lipca 2025 roku odbyło się uroczyste zakończenie roku terapeutycznego 2024/2025 dla uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Wspomagania Osób Niepełnosprawnych „Res Sacra Miser” w Gościeradowie, które wpisało się w założenia Programu. Wydarzenie miało na celu podsumowanie dotychczasowej pracy terapeutycznej oraz zaprezentowanie osiągnięć uczestników i wzmocnienie ich poczucia własnej wartości, motywacji do dalszej pracy i rozwoju. Spotkanie stanowiło również okazję

do integracji z rodzinami, opiekunami i lokalną społecznością, a także do promocji rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi. W wydarzeniu uczestniczyło około 90 osób.

Nadmienić należy, że na terenie powiatu kraśnickiego działa **Poradnia Leczenia Uzależnień w Kraśniku** oraz **NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień w Kraśniku**. Uzależnienia zarówno substancjalne, jak i behawioralne wpływają na całościowe funkcjonowanie psychiczne człowieka, niszcząc zdolność kontroli i emocjonalną równowagę.

Poradnia Leczenia Uzależnień w Kraśniku która w 2025 świadczyła usługi w zakresie terapii odwykowej – indywidualnej i grupowej, terapii współuzależnienia oraz terapii rodzinnej. W roku 2025 zrealizowano 2 treningi umiejętności wychowawczych i 1 warsztat dla osób uzależnionych: „Zrozumienie mechanizmów uzależnienia jako warunek konieczny w pracy nad trzeźwością”. W roku 2025 zakresem działania Poradni objętych było 170 osób uzależnionych od alkoholu, w tym 50 kobiet oraz 132 osoby współuzależnione, w tym 124 kobiety.

W roku 2025 na terenie powiatu kraśnickiego opiekę nad osobami borykającymi się z uzależnieniami sprawował **NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień w Kraśniku**. W ramach NZOZ funkcjonowały dwie jednostki organizacyjne: Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu i Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych innych niż Alkohol. W toku terapii prowadzone były sesje indywidualne oraz zajęcia grupowe. Przyjmowano zarówno osoby ubezpieczone, jak i nieubezpieczone. Pacjenci Ośrodka mieli możliwość korzystania z konsultacji psychiatrycznej oraz leczenia psychiatrycznego, jeśli było wskazane. Działania powyższe prowadzone były w sposób ciągły. Cele i zadania „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024 – 2030 dla powiatu kraśnickiego” wykraczają poza zadania NZOZ OTU, jednakże jednostka zapewnia osobom uzależnionym kompleksową opiekę i wsparcie w procesie wychodzenia z uzależnienia. W roku 2025 zakresem działania Ośrodka objętych było 332 osoby uzależnione od alkoholu, 87 osób współuzależnionych, 53 osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych oraz 7 osób współuzależnionych od substancji psychoaktywnych.

2) wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dzięki **Stowarzyszeniu Wspomagania Osób Niepełnosprawnych „Res Sacra Miser”**, działającemu przy DPS w Gościeradowie, mieszkańcy z niepełnosprawnością intelektualną z zaburzeniami i schorzeniami psychicznymi otrzymali w ubiegłym roku dodatkowe wsparcie w formie dwóch wyjazdów rekreacyjno-turystycznych. Pierwszy z nich odbył się do Zamościa, drugi do Bałtowa. Stowarzyszenie pozyskując środki finansowe organizowało również wyjazdy na kryty basen MOSiR w Kraśniku - odbyło się 14 takich wyjazdów. Dodatkowo w 2025 roku dla mieszkańców DPS zorganizowano kilka imprez kulturalno- integracyjnych. Na terenie Domu, przy wsparciu Stowarzyszenia, odbyły także dwa projekty edukacyjne pn.: „Warsztaty na AĘ i MniamMniam” oraz „Zdrowo jemy i nie marnujemy”. W ramach ww. projektów mieszkańcy z niepełnosprawnością intelektualną oraz zaburzeniami i schorzeniami psychicznymi uczyli się nawyków zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania i niemarnowania żywności. Ponadto Stowarzyszenie „Res Sacra Miser” w 2025 roku aplikowało i otrzymało środki na realizację działań, które służą rozwojowi form wsparcia społecznego dla mieszkańców. Wiele projektów i zadań realizowano przy współfinansowaniu z PFRON oddział Lublin i ze środków ROPS w Lublinie, Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz ze środków PFRON poprzez PCPR w Kraśniku.

Dom Pomocy Społecznej w Kraśniku udzielał wsparcia w postaci wkładu osobowego, tj. pracownicy DPS, będący członkami stowarzyszenia, działający w formie wolontariatu podczas realizacji projektów przez działające przy DPS **Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym „Jedność Serc”** w Kraśniku. W roku 2025 Stowarzyszenie zrealizowało 2 projekty dla podopiecznych DPS w Kraśniku.

Stowarzyszenie „Bez granic” działające przy ŚDS typu A, B i C przy ul. Grunwaldzkiej w Kraśniku w ubiegłym roku zrealizowało następujące inicjatywy:

1. Warsztaty, zajęcia: uczestnicy korzystali z różnych form rehabilitacji: rehabilitacja ruchowa, zajęcia na basenie, zajęcia z teatroterapii oraz masaże lecznicze.
2. Występy artystyczne: Letnie brzmienia - impreza kulturalno – rekreacyjna dla uczestników Środowiskowych Domów Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej i Ośrodka Szkolno – Wychowawczego z województwa lubelskiego. Udział wzięli uczestnicy

z 9 Środowiskowych Domów Samopomocy z województwa lubelskiego oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej z Gościeradowa, Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Olbiciu.

3. Spotkania integracyjne, okolicznościowe, okazjonalne: Dzień Rodziny – spotkanie integracyjne uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Kraśniku i ich rodzin.

4. Wycieczki/wyjazdy: Wyjazd do Murzasichle - Zakopanego. Był to czterodniowy wyjazd o charakterze turystycznym, rekreacyjnym, sportowym i kulturalnym.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy typu C i D w Kraśniku w 2025 roku uczestniczyli w zajęciach rehabilitacyjnych na basenie MOSIR w Kraśniku, zorganizowanych przez *Stowarzyszenie „Bez Granic”* działające przy ŚDS przy ul. Grunwaldzkiej, w ramach projektu pt. „Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek”. Uczestnicy ŚDS typu C i D uczestniczyli również w zajęciach z linorytu, ceramiki, decoupage oraz florystyki, zorganizowanych przez *Stowarzyszenie „To My”* w ramach projektu „Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek”. Dodatkowo w roku 2025 Bractwo ks. Stanisława Zielińskiego w Kraśniku objęło ŚDS typu C i D w Kraśniku honorowym patronatem, w związku z tym organizowane były spotkania z członkami Bractwa. Wolontariat w ŚDS realizowany był przez Uniwersytet III Wieku oraz wolontariusza z LO dla dorosłych ŻAK w Kraśniku. Ponadto brano udział w akcjach charytatywnych, takich jak zbiórka „Góra Grosza” zorganizowanej przez Polski Czerwony Krzyż (PCK) oraz zbiórce pieniędzy na rzecz schroniska dla zwierząt organizowanej przez stowarzyszenie „Tulimy”.

3) zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kraśniku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kraśniku w roku 2025 realizowało następujące zadania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi:

- specjalistyczne poradnictwo psychologiczne świadczone w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kraśniku. W roku 2025 ze wsparcia w ramach tego zadania zgodnie z kodami zgłoszeń skorzystało: 4 osoby - uzależnienia, 11 osób - kryzys psychiczny, 43 osoby - zaburzenia psychiczne.
- orzekanie o niepełnosprawności realizowane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W roku 2025 wydano 98 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (po 16 roku życia) osobom chorym psychicznie oraz 68 orzeczenia o niepełnosprawności z symbolem 12-C (przed 16 rokiem życia), w tym m.in. osobom z zaburzeniami

psychotycznymi, zaburzeniami nastroju, utrwalonymi zaburzeniami lękowymi o znacznym stopniu nasilenia czy zespołami otępiennymi.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kraśniku było realizatorem zadania pn. Pierwszy kontakt w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kraśniku (tzw. Telefon Zaufania) w ramach projektu „Rozwój Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kraśniku” Działanie 8.8 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. W zadaniu udzielane było między innymi telefoniczne wsparcie psychologiczne. Z tej formy wsparcia w roku 2025 skorzystało 139 osób.

c) Cel szczegółowy: aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania:

1) zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach realizacji tego zadania dwóch podopiecznych ***Domu Pomocy Społecznej w Kraśniku*** oraz ośmiu mieszkańców ***Domu Pomocy Społecznej w Gościeradowie*** regularnie uczęszczało na Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gościeradowie, które stwarzają osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej.

2) prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

W 2025 roku Powiatowy Urząd Pracy w Kraśniku podejmował działania o charakterze informacyjno - promocyjnym i partnerskim, tj.:

- spotkanie z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Pracy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - dotyczące praw pracowniczych, warunków zatrudnienia oraz dostosowania stanowisk pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,

- organizacja grupowej informacji zawodowej pn. „Wsparcie dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności” - mającej na celu zwiększenie świadomości dostępnych form pomocy,
- organizacja „Dni Pracodawców” w terminie 1- 5 grudnia 2025 roku - wydarzenia służącego między innymi promocji zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, prezentacji instrumentów wsparcia finansowego, nawiązywaniu współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami.

3) zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Kraśniku.

Powiatowy Urząd Pracy w Kraśniku w 2025 roku realizował zadania z zakresu aktywizacji osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - od 01.06.2025 r. na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 roku o rynku pracy i służbach oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Działania te realizowane były m.in. przy wsparciu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), środków Funduszu Pracy oraz EFS+ . Na dzień 31 grudnia 2025 roku w rejestrze Urzędu figurowały:

- 24 osoby z niepełnosprawnościami poszukujące pracy,
- 132 osoby bezrobotne z niepełnosprawnościami.

Osoby te objęte były indywidualnym wsparciem doradców ds. zatrudnienia, obejmującym diagnozę sytuacji zawodowej, analizę barier w zatrudnieniu, opracowanie Indywidualnego Planu Działania (IPD) oraz dobór odpowiednich form pomocy. W ramach zrealizowanych zadań mających na celu aktywizację zawodową tej grupy osób:

1) 3 osoby z niepełnosprawnościami poszukujące pracy podjęły zatrudnienie w ramach doposażenia stanowiska pracy w ramach środków PFRON;

2) 4 osoby (w tym 3 z zaburzeniami psychicznymi) z niepełnosprawnościami poszukujące pracy zostały skierowane na staż w ramach środków PFRON, których celem było nabycie praktycznych umiejętności zawodowych, zdobycie doświadczenia w rzeczywistym środowisku pracy, zwiększenie konkurencyjności na rynku pracy;

3) z ewidencji w ciągu roku wyłączono z tytułu podjęcia zatrudnienia 46 osób bezrobotnych, w tym z tytułu podjęcia pracy subsydiowanej na skutek wydanego przez Urząd

skierowania do pracy 15 osób bezrobotnych oraz 31 osób z tytułu podjęcia pracy niesubsydiowanej;

4) 1 osoba bezrobotna z niepełnosprawnością została skierowana do odbycia szkolenia „Operator wózka jezdniowego z egzaminem UDT”;

5) w ramach poradnictwa zawodowego 23 osoby (w tym 6 osób z zaburzeniami psychicznymi) z niepełnosprawnościami skorzystały z porady indywidualnej, 14 osób (w tym 1 osoba z zaburzeniami psychicznymi) wzięło udział w grupowych informacjach zawodowych.

Realizowane w 2025 roku działania miały charakter kompleksowy i obejmowały zarówno wsparcie finansowe, jak i doradcze oraz informacyjne. Celem podejmowanych inicjatyw było: zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, ograniczenie barier w dostępie do rynku pracy, wzmocnienie współpracy z pracodawcami oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych uczestników

d) Cel szczegółowy: skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Zadania:

1) powołanie i kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu.

Zarządzeniem Nr 101/2023 Starosty Kraśnickiego z dnia 11 października 2023 roku powołany został Powiatowy Zespół ds. Zdrowia Psychicznego, którego zadaniem jest koordynowanie wdrażania oraz monitorowania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024 – 2030.

2) opracowanie i aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń.

Rada Powiatu w Kraśniku Uchwałą Nr LXXV-529/2024 z dnia 28 lutego 2024 roku przyjęła „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024 - 2030 dla powiatu kraśnickiego”.

3) realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Sprawozdanie z realizacji, koordynacji i monitorowania jest przedmiotem obrad (w miesiącu marcu) pracy Komisji Zdrowia, Spraw Społecznych i Bezpieczeństwa Publicznego oraz Rady Powiatu w Kraśniku zgodnie z przyjętymi przez te organy planami pracy na dany rok kalendarzowy.

4) przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).

Zadanie nie zostało zrealizowane w 2025 roku.

2. Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Starostwo Powiatowe w Kraśniku w trosce o dobrostan psychiczny osób starszych oraz zapobiegając wykluczeniu osób starszych z życia społecznego, w roku 2025 było współorganizatorem następujących wydarzeń:

- w dniu 14 listopada 2025 roku odbyło się spotkanie z okazji Światowego Dnia Seniora, w którym udział wzięło 105 osób. Współorganizatorem obchodów Światowego Dnia Seniora był Polski Związek Emerytów i Rencistów w Kraśniku. Podczas spotkania wygłoszona została pogadanka dla wszystkich obecnych seniorów nt. „Bezpieczeństwo psychiczne i społeczne seniora - jak chronić siebie i innych?”. Spotkanie było ważnym elementem polityki zdrowotnej realizowanej przez Starostwo Powiatowe w Kraśniku mającej na celu przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów oraz dbałości o dobrostan psychiczny osób starszych;
- we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Trzydniku Dużym w dniu 15 października 2025 roku zorganizowano powiatowe warsztaty dla seniorów „Bądź w formie”. Celem warsztatów było wspieranie działań w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego seniorów, propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia, podnoszenie sprawności

fizycznej i psychicznej oraz integracja osób w wieku 60+. Warsztaty skierowane były do grupy 50 osób. W ramach zajęć uczestnicy wzięli udział w zajęciach aqua fitness w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Kraśniku, pokazie przygotowania dań fitt połączonym z degustacją oraz spacerze nordic walking po kraśnickim parku. Wydarzenie to miało na celu redukcję samotności i stresu u seniorów oraz wzmocnienie zdrowia fizycznego dzięki wspólnym ćwiczeniom. Zwiększenie aktywności fizycznej w życiu seniorów opóźnia procesy starzenia i przyczynia się do dłuższego zachowania niezależności w życiu codziennym oraz zmniejsza ryzyko depresji.

a) Cel szczegółowy: udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Zadania:

1) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli.

W 2025 roku zakres działań *Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Kraśniku* obejmował diagnozę, terapię, konsultacje oraz działania profilaktyczne i wspierające, skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli oraz specjalistów pracujących z dzieckiem. Szczególną troską objęto dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, trudnościami rozwojowymi, emocjonalnymi i kryzysami psychicznymi. Poradnia współpracowała z placówkami oświatowymi, przedszkolami, szkołami, organami prowadzącymi, ośrodkami pomocy społecznej, sądem rodzinnym, ochroną zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w system wsparcia dziecka. W roku 2025 uprawnionych do korzystania z oferty pomocy PZPPP było około 16000 dzieci na terenie powiatu kraśnickiego. Podkreślić należy, że współpraca Powiatowego Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Kraśniku z Poradnią Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży oraz Szpitalem Neuropsychiatrycznym w Lublinie pozwala na kompleksową diagnozę dzieci i młodzieży. Dzięki temu można lepiej dostosować wsparcie edukacyjne i terapeutyczne do ich potrzeb.

Kluczowe obszary działalności Poradni w 2025 roku:

- zapewnienie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i specjalistycznego dzieciom i młodzieży oraz ich rodzinom w celu wspierania prawidłowego rozwoju, nauki i dobrostanu emocjonalnego,

- diagnoza i ocena potrzeb - identyfikowanie trudności edukacyjnych, emocjonalnych i rozwojowych u dzieci i młodzieży,
- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne – prowadzenie terapii, zajęć rozwijających kompetencje społeczne, emocjonalne i poznawcze,
- współpraca z rodziną i szkołą – doradztwo dla rodziców i nauczycieli, w tym tworzenie planów wsparcia indywidualnego dla ucznia,
- profilaktyka i edukacja – działania prozdrowotne i profilaktyczne w zakresie zdrowia psychicznego, przeciwdziałania uzależnieniom, cyberbezpieczeństwa, itp.

Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Kraśniku od 2018 roku realizuje zadanie: Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka. Każdego roku wsparciem WWRD objętych jest od 20 do 25 dzieci. Ponadto zgodnie z porozumieniem Ministra Edukacji Narodowej a Powiatem Kraśnickim w latach 2017 - 2021 oraz 2022 - 2026 Poradnia w Kraśniku pełniła funkcję wiodącego ośrodka koordynacyjno – rehabilitacyjno – opiekuńczego (WOKRO) w ramach programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. W 2025 roku w ramach WOKRO objęto wsparciem 73 dzieci z terenu powiatu kraśnickiego.

W dniu 3 czerwca 2025 roku Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno–Pedagogicznych zorganizował konferencję pt. „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – wyzwania i rozwiązania”, która miała na celu omówienie aktualnych wyzwań w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz przedstawienie możliwych rozwiązań. Pracownicy Poradni w 2025 roku zaobserwowali zjawisko zwiększającej się ilości zaburzeń psychicznych, samookaleceń i prób samobójczych u dzieci i młodzieży. Wzrost zachowań suicydalnych, nasilenie zaburzeń psychicznych w dużej mierze wzmocniła przebyta izolacja społeczna, doświadczanie stanów lękowych, wpływ technologii i mediów społecznościowych, depresja i inne zaburzenia psychiczne. Problemy, na jakie napotykają młodzi ludzie korzystający z pomocy Poradni, to doświadczanie przemocy w rodzinie, przemoc rówieśnicza, ciągły stres i niepokój związany ze szkołą, niedostępność emocjonalna rodziców.

2) udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

W roku 2025 w *Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Olbięcinie* w celu realizacji tego zadania podjęto następujące działania:

- konferencja metodyczna: „Wsparcie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną”, która odbyła się w dniu 12 lutego 2025 roku.
- organizacja warsztatów dla rodziców i nauczycieli doświadczających w roku szkolnym 2025/2026.

Do *Zespołu Szkół Specjalnych w Kraśniku* w latach 2024 – 2025 uczęszczało 12 dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Uczniowie objęci byli stałą opieką psychologiczną prowadzoną głównie w wymiarze indywidualnym. Jej podstawowymi celami były: udzielanie uczniom pomocy psychologiczno- pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb, podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów, inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych, diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły. Pedagog szkolny realizował pomoc psychologiczno- pedagogiczną w formie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne. Wspierał uczniów również poprzez indywidualne rozmowy oraz zajęcia w klasach o tematyce profilaktycznej. Na terenie placówki organizowane były spotkania Grupy Wsparcia dla Rodziców „Biedronka” - grupa samopomocowa zrzeszająca rodziców dzieci niepełnosprawnych podejmujących naukę w Zespole Szkół Specjalnych w Kraśniku. Spotkania grupy wsparcia pozwalały rodzicom na spędzanie wolnego czasu w miłej atmosferze i dzielenie się doświadczeniami oraz konsultacje ze specjalistami. W latach 2024 - 2025 pomocą psychologiczno – pedagogiczną było objętych 70 uczniów. Ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych było na bieżąco monitorowane przez stałą obserwację zachowań uczniów oraz konsultacje między nauczycielami i specjalistami pracującymi z dziećmi. Organizowane były spotkania Zespołów Klasowych z rodzicami uczniów, a także opracowywane Wielospecjalistyczne Oceny Poziomu Funkcjonowania Ucznia, w których analizowane były mocne strony, bariery, potrzeby i postępy uczniów. Istotnym elementem monitorowania stanu psychicznego uczniów był stały kontakt wychowawców z rodzicami i opiekunami prawnymi w celu bieżącej wymiany informacji na temat niepokojących symptomów i zachowań.

Wszyscy nauczyciele pracujący w Zespole Szkół Specjalnych na bieżąco podnoszą swoje kompetencje w zakresie pracy z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi.

Z informacji uzyskanej z *Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzydniku Dużym* wynika, że w 2025 roku w 5 szkołach gminnych zatrudnieni byli psychologowie i pedagodzy szkolni, którzy udzielali pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

Ponadto z informacji uzyskanych z *OPS w Dzierżkowicach* w 2025 roku dla dzieci i młodzieży realizowane były następujące zdania:

1) wspieranie dzieci z rodzin nieposiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień: udział uczniów w konkursach, w tym zapewnienie dowozu, wysyłanie prac (przeprowadzono 8 konkursów przedmiotowych, w których uczestniczyło 36 uczniów); realizacja zadań w ramach projektów: „Włączamy kreatywność”, „Edukacja na start”, „Wsparcie nauki j. angielskiego” czy „Aktywny do kwadratu” – łącznie było to ponad 80 godzin tygodniowo różnorodnych zajęć rozwijających lub wyrównawczych.

2) realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych: warsztaty profilaktyczne: „Odpowiedzialność prawna nieletnich – zajęcia profilaktyczne z funkcjonariuszem policji”; warsztaty przeprowadzone przez pedagoga szkolnego: „Odkrywam swoje supermoce-warsztaty wzmacniające poczucie własnej wartości”; wsparcie kondycji psychicznej uczniów-zajęcia integracyjne w klasach 4 „Poznajmy się”; warsztaty rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne (klasy 1: „Moje emocje radość, złość, smutek, strach”; klasy 2: „Poznajmy siebie poprzez emocje i cechy”); akcja ogólnoszkolna „Dzień Tolerancji” – warsztaty, udostępnienie materiałów i zaangażowanie nauczycieli i wychowawców do przeprowadzenia zajęć o tej tematyce w klasach 1-3; zdrowe odżywianie w szkole-przygotowywanie przez uczniów zdrowych posiłków w klasie (ze zwróceniem uwagi na ryby w diecie); konkurs wiedzy o wirusach: „Wirus pod lupą”; program promujący czytelnictwo: „Biblioteka – dobre miejsce dla każdego człowieka”; zbiórka produktów żywnościowych dla uczniów z potrzebujących rodzin z naszej szkoły, kiermasz charytatywny dla chorego ucznia naszej szkoły; resuscytacja oddechowo-krażeniowa – program edukacyjny dla klas 7; programy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej („Trzymaj formę kl.7; Alert ekologiczno – zdrowotny w kl.4-8); „Małe rączki – wielkie możliwości, czyli sensoryczna droga do sprawności” – projekt edukacyjny; „Szczęśliwy przedszkolak” - program

adaptacyjny dla dzieci 2,5 i 3-letnich; Sensorycznie się rozwijam, bo skaczę, biegam, badam i dotykam; Program adaptacyjny dla dzieci 2.5 i 3-letnich „Szczęśliwy przedszkolak”.

3) organizacja zajęć pozalekcyjnych (w szkole bogata jest oferta kół zainteresowań): koło plastyczne „Paleta”, koła: robotyki, programowania; chór szkolny, koło nauki gry na perkusji, szkolne koło wolontariatu, szkolne koło PCK, SKS (4 grupy), zajęcia gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne (kl.1-3), koło fotograficzne CYK, koło BRD, szkolne Koło Krajoznawczo – Turystyczne „JAZZ”.

4) rozwiązywanie problemów wychowawczych: zatrudnieni byli specjaliści: pedagog, pedagog specjalny, psycholog (specjaliści przeprowadzili zajęcia profilaktyczno-wychowawcze o tematyce: nawiązuję relacje z innymi rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych; zabawy z fiszkami - poznawanie i rozumienie siebie, mocne i słabe strony, trudności, schematy zachowań międzyludzkich; świąteczne gry integracyjne - rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych; moje emocje. Jak reaguje w danej trudnej sytuacji; bezpieczeństwo w sieci. Korzystanie z mediów społecznościowych. Zalety i wady korzystania oraz współpraca z kuratorami, sądem rodzinnym, policją, OPS.

5) stypendia socjalne: z pomocy stypendialnej skorzystało 36 uczniów na łączną sumę 41.659,81 zł.

Z informacji uzyskanych z *Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkołazie* w roku 2025 w szkołach na terenie Gminy Wilkołaz uczniowie mogli skorzystać z porad pedagoga i psychologa szkolnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Urzędowie nadesłał informację, że w szkołach na terenie Gminy Urzędów udzielane było wsparcie psychologiczne dla dzieci i rodziców przez pedagoga lub pedagoga specjalnego. W razie potrzeby zarówno szkoły jak i Ośrodek kierowały uczniów do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Kraśniku i do lekarza psychiatry. W 2025 roku za pośrednictwem Ośrodka do pomocy specjalistycznej skierowanych zostało 4 dzieci.

Zakończenie

Zdrowie psychiczne i zaburzenia zdrowia psychicznego są istotnym obszarem zdrowia publicznego. Zdrowie psychiczne to stan, w którym jednostka realizuje swoje możliwości, potrafi poradzić sobie z różnorodnymi sytuacjami życiowymi, jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym oraz produktywnie pracować. Istniejące dane i prognozy na temat zdrowia psychicznego pokazują, że zaburzenia psychiczne są poważnym i narastającym problemem na całym świecie. Natomiast depresja oraz zaburzenia związane z nadużywaniem alkoholu dwoma najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi na świecie.

W Polsce systematycznie wzrasta liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych, co więcej – przewidywane jest jeszcze wyraźniejsze kształtowanie się tej tendencji w przyszłości ze względu na zwiększenie poziomu społecznych zagrożeń dla zdrowia psychicznego, takich jak: stres i pęd życia. Z tego względu konieczne jest przyjęcie rozwiązań zmierzających do poprawy obecnego systemu ochrony zdrowia psychicznego.

Wnioski z monitoringu realizacji „Programu ochrony zdrowia psychicznego na lata 2024 – 2030 dla powiatu kraśnickiego” za rok 2025:

- Niemierzalny charakter wsparcia emocjonalnego: część zrealizowanych działań, ze względu na swój specyficzny charakter (np. bezpośrednie wsparcie emocjonalne, budowanie relacji zaufania), wymyka się sztywnym ramom statystycznym. Choć trudne do ujęcia w konkretnych danych liczbowych, inicjatywy te miały kluczowe znaczenie.
- Alternatywne formy opieki wobec braku Centrum Zdrowia Psychicznego: mimo braku systemowych rozwiązań umożliwiających utworzenie dedykowanego Centrum Zdrowia Psychicznego, poziom bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców został zachowany. Ciężar opieki skutecznie przejęła poradnia zdrowia psychicznego SP ZOZ w Kraśniku oraz NZOZ DAW-MED. Istotnym uzupełnieniem systemu pozostaje bliskość ośrodków i poradni w Lublinie oraz sprawnie działające Ośrodki Interwencji Kryzysowej w Annopolu i Kraśniku, a także linie wsparcia telefonicznego.
- Stabilność systemu wsparcia: zadania, których nie udało się w pełni sfinalizować w 2025 roku, nie wpłynęły negatywnie na ogólną sytuację osób z zaburzeniami psychicznymi w powiecie.
- Skuteczna aktywizacja zawodowa: pozytywnie oceniono działania Powiatowego Urzędu Pracy w Kraśniku. Model aktywizacji bezrobotnych uwzględniający specyficzne ograniczenia i predyspozycje osób z zaburzeniami psychicznymi sprzyja ich adaptacji

społecznej i zawodowej, jak również promocyjno-szkoleniowa skierowana do pracodawców.

- Priorytet profilaktyki dzieci i młodzieży: na wyróżnienie zasługuje aktywność jednostek oświatowych. Skupienie działań na dobrostanie psychicznym najmłodszych mieszkańców powiatu jest inwestycją o charakterze strategicznym, która w perspektywie długofalowej być może ograniczy zjawiska zaburzeń zdrowia psychicznego wśród mieszkańców powiatu.
- Kluczowa rola placówek wsparcia dziennego i całodobowego: analiza roku 2025 potwierdza, że Środowiskowe Domy Samopomocy, PCPR, Domy Pomocy Społecznej oraz WTZ w Gościeradowie pełnią fundamentalną rolę w systemie. Placówki te nie tylko zapewniają opiekę, ale stają się centrami aktywizacji, pomagając osobom z zaburzeniami psychicznymi w codziennym funkcjonowaniu i przeciwdziałając ich społecznej izolacji.
- Pomoc w walce z uzależnieniami (głównie z alkoholem) na wysokim poziomie: w powiecie kraśnickim działają zarówno instytucje pomocy społecznej oraz NZOZ OTU w Kraśniku oraz Poradnia Leczenia Uzależnień w Kraśniku. Instytucje te obejmowały opieką zarówno samych uzależnionych, jak również współuzależnionych.

Podsumowując, pomoc psychiatryczna w powiecie kraśnickim w 2025 roku realizowana była na stabilnym, podstawowym poziomie, który wystarcza na pokrycie najważniejszych potrzeb mieszkańców. Problemem jest jednak w dalszym ciągu brak środków finansowych dedykowanych dla samorządów ukierunkowanych na pomoc psychiatryczną, by realizować to zadanie na poziomie wykraczającym poza poziom podstawowy.

Kierownik Wydziału Spraw Społecznych
Katarzyna Michalczevska